
Retrospektív sajtóbibliográfia – miért van rá szükségünk?

Vass Johanna

NETWORKSHOP 2012 – Veszprém, 2012. április 11.

Miért van rá szükség?

- n Társadalomtudományok

- n Tájékoztatás

- n Lelőhely-nyilvántartás

- n Digitalizálás

Tájékoztató: bibliográfiai források - adatbázisok

- n *A Budapesti Egyetemi Könyvtár értesítője* (Szinnyei, 1875. p. 59.)
- n *Népszava* (Kemény, p. 199.)
- n *Versenyvitorlás* (Sportperiodikák, 442.)
- n *Vácvidéki Lapok* (Szinnyei, 1874. p. 74.)
- n *Iskola és szülőház* (Baranyai, p. 70.)
- n *Magyar Úszószövetség híradó* (Sportperiodikák, 240.)
- n *A Budapesti Királyi Egyetemi Könyvtár értesítője* (2695329)^{VJ1}
- n *Mór és vidéke a népszava* (956670)
- n *Versenyvitorlázás* (985443)
- n *Vácvidéki lap* (963440)
- n *Iskola és szülői ház* (963596)
- n *Magyar Úszó Szövetség híradója* (2512421)

3. dia

VJ1

A jobb oldali oszlopban zárójelben az OSZK elektronikus katalalógusának rekordazonosítói.

Vass Johanna; 2012.04.23.

Lelőhely-nyilvántartás – duplumszűrés?

Bibliográfiában egy leírás

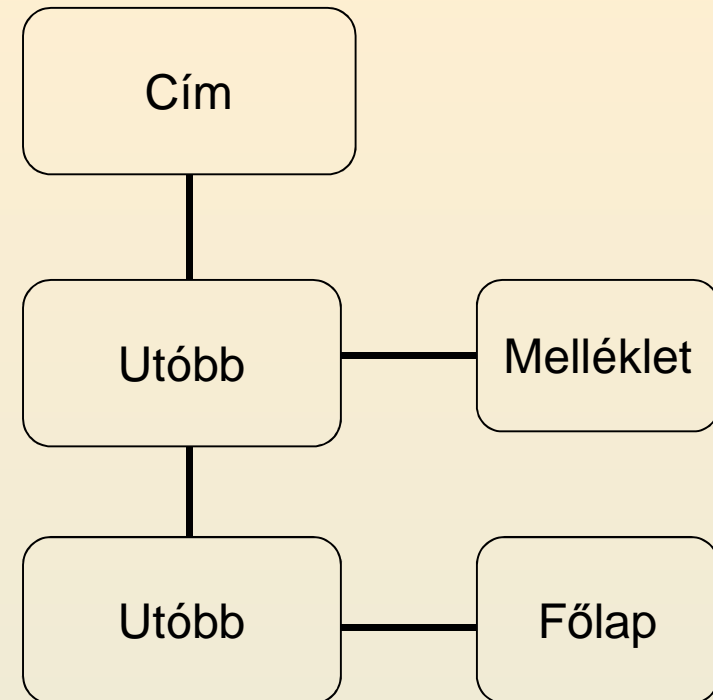
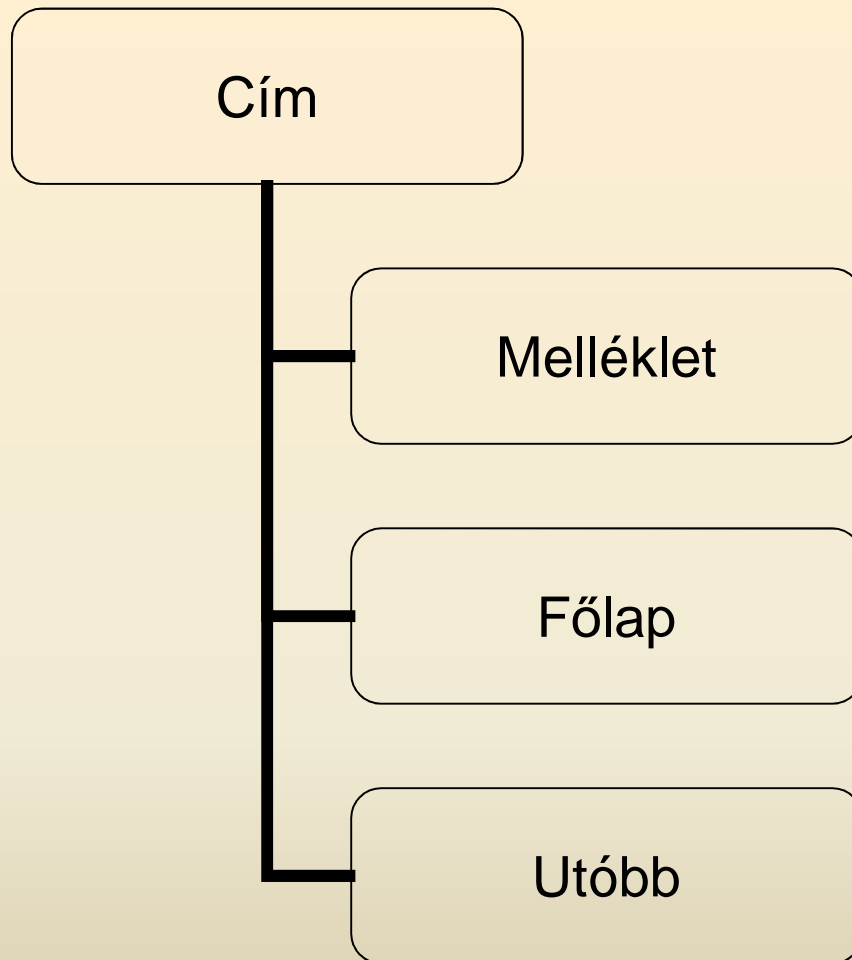
- n Hazai Híradó. 1828. jún. 28.: Erdélyi Híradó. 1848. jún. 1.: Kolozsvári Híradó. Kolozsvár. 1827. jan. 1-1848. nov. 10. Megj. hetenként kétszer, 1848. márc. 21.: hetenként háromszor, 1848. ápr. 6.: hetenként négyszer. Új folyam 1827. dec. 29-től. Szerk. Kiadó, Ny. Pethe Ferenc, 1831. okt. 4.: Méhes Sámuel, 1848. máj. 16.: Ocsvai Ferenc. 4r., 1838. jan. 2.: 2r.

Adatbázisban három rekord

- n Hazai híradó. – Kolozsvár, 1827–1828.
- n Erdélyi híradó. – Kolozsvár, 1828–1848.
- n Kolozsvári híradó. – 1848.

Lelőhely-nyilvántartás – duplumszűrés?

A kettő lehet ugyanaz!

Lelőhely-nyilvántartás – duplumszűrés?

- n 008 eltérő évszámok
- n 245 eltérő cím
- n Eltérő rekordkapcsolatok (780, 785, 770, 772)
- n Két rekord így is „azonos” lehet!

Digitizálás – a kiadvány teljessége...

n Például a metszetsmelléletek

n A kiadvány gyakran nem tartalmazza

1. Csak bibliográfiából ismerjük
2. A kiadvány is említi

Magyar hírmondó (Wien) (1792)

[A' Duna] : [látkép]

[1792. nov. 27.]

Forrás: Magyar sajtóbibliográfia 1705-1849. I/2.

[A' Guillotine által való Párisi nevezetes Fővételnek ábrázolása] :
[jelenetkép]

Magyar hírmondó, 5.szakasz, 18. (1794. márc. 4.)

Forrás: Magyar sajtóbibliográfia 1705-1849. I/2.

Digitalizálás – a kiadvány teljessége...

- n **Például a metszetsmellékletek**
- n **A kiadvány gyakran nem tartalmazza**
- 1. **Csak a kiadvány említi**

Magyar hírmondó (Wien) (1792)

- n [Kis Szántói Pethe Ferentz Úrnak Pallérozott Mezei Gazdaság cím alatt ki-adandó munkájáról szóló Tudósítás]
Forrás: Magyar hírmondó, 20.szakasz, Nro.46 (1801. dec. 8.)
- n [Az Ország–Gyűléséhez tartozó akták] : folytatásos melléklet
Forrás: Magyar hírmondó, első említés az 1.szakasz, 1792. jan. 3. számnál ; az utolsó szám elküldéséről a 2.szakasz, 1792. szept. 18. szám ad hírt

Digitizálás – a kiadvány teljessége...

- n **Például a metszetsmelléletek**
- n Előfordul, hogy a kiadványtól elszakítva, önállóan tárolják

Hazai és külföldi tudósítások

[Magyar- és Erdélyország földképe] : [térkép]

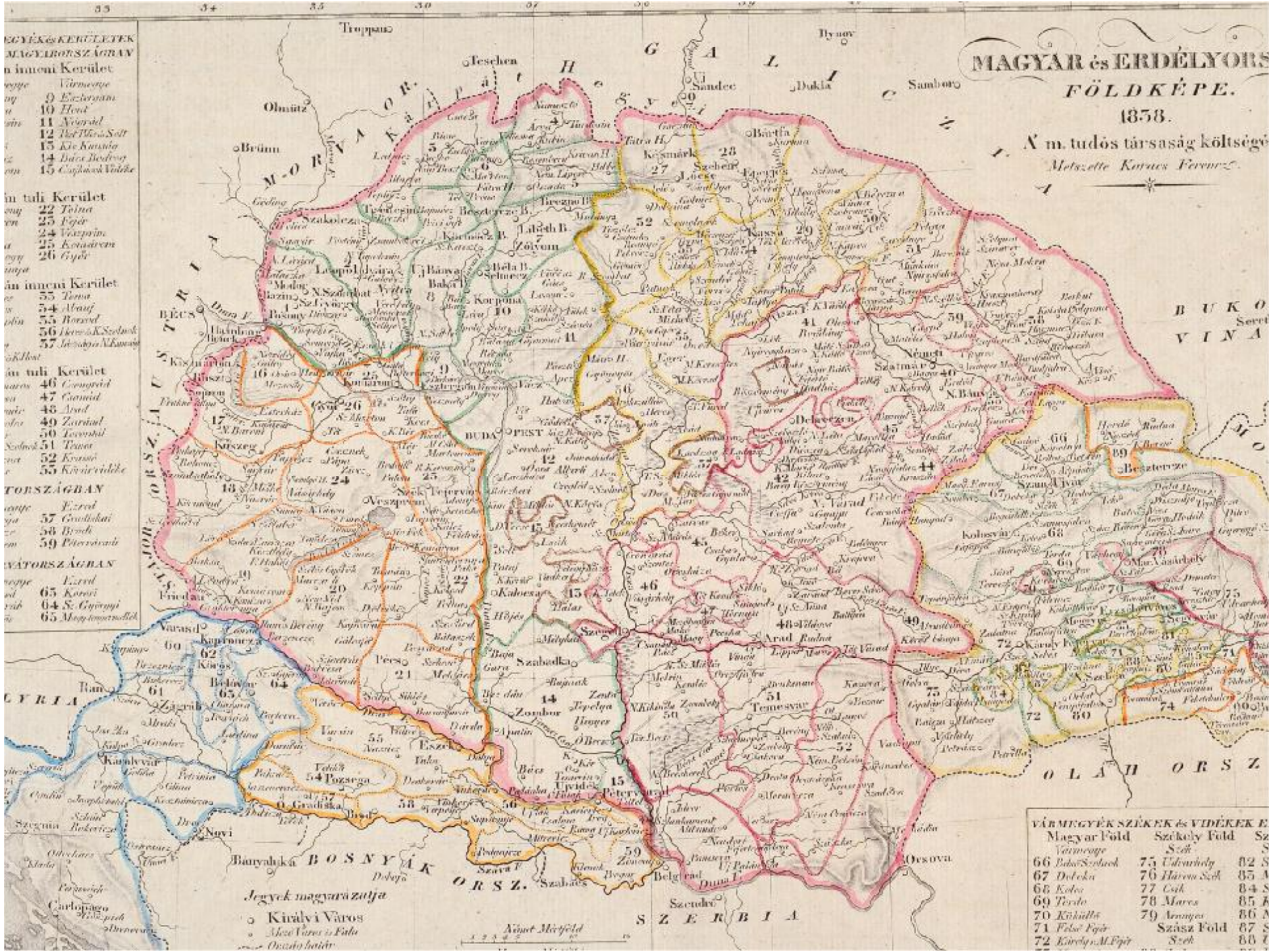
Forrás: Hazai 's külföldi tudósítások, 1.fé. 1.sz. (1834. Boldogasszony hava 1.) írja, hogy a "jövő postán" küldik

OSZK Térképtár TM 6.902

MAGYAR ÉS ERDÉLYORS FÖLDKÉPE.

1858.

N. m. tudós társaság költsége
Mészáros Károly Fényképezte.

MEYÉK ÉS KERÜLETEK MAGYARORSZÁGON

1. inneni Kerület

1	Vármegy
2	Esztergom
10	Hód
11	Nyitra
12	Bel-Észak-Szolnok
15	Kis-Komárom
14	Dél-Észak-Szolnok
15	Csongrád-Váralja

2. inneni Kerület

22	Tolna
25	Egér
24	Vác
25	Komárom
26	Győr

3. inneni Kerület

55	Tenna
54	Alony
55	Borsod
56	Bors-AK-Szolnok
57	Jász-Nagy-Kis-Komárom

4. inneni Kerület

46	Csongrád
47	Győr
48	Jász
49	Zala
50	Leányfalv
51	Tenna
52	Kis-Komárom
55	Kis-Komárom

5. TORSZÁGBAN

57	Esztergom
58	Borsod
59	Pécs

6. TORSZÁGBAN

65	Komárom
64	Szolnok
65	Megyer

VÁRMEGYÉK SZÉKEK ÉS VIDÉKEK E

Magyar Föld	Székely Föld	Székely Föld
66	Békéscsaba	75
67	Dobó	76
68	Eger	77
69	Felső	78
70	Kiskőrös	79
71	Felső-Egér	80
72	Károlyi-M. Egér	81
73	Udvard	82
74	Három-Szék	83
75	Csik	84
76	Márcs	85
77	Aranyos	86
78	Szász Föld	87
79	Szék	88

Jegyek magyarázatja

- Királyi Város
- Másik Város
- Felső
- Órások határ

Nyitott Mérföld

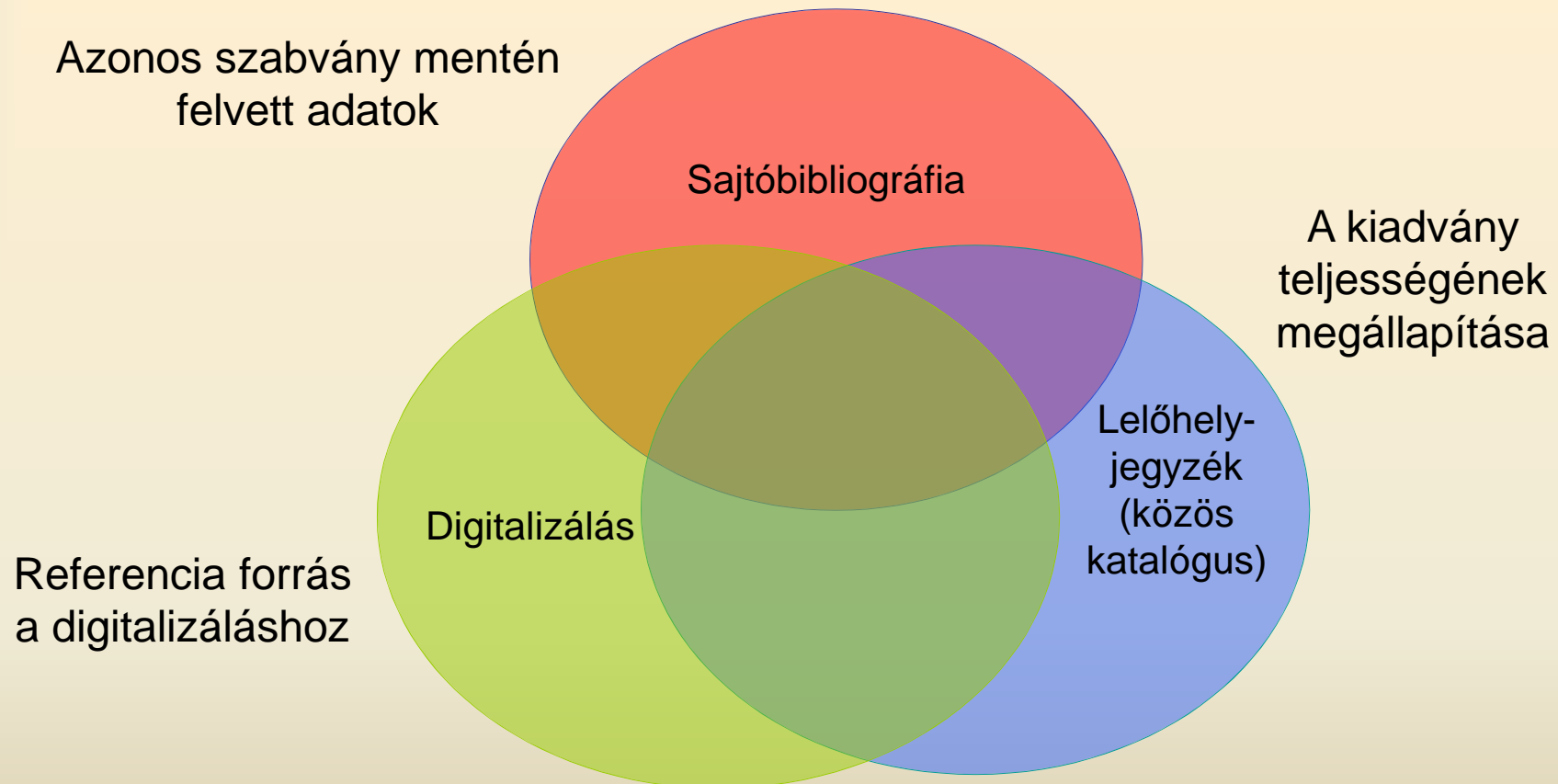
S Z E R B I A

MANDA

n a könyvtárak meglévő nyilvántartásai, adatbázisai alapján

n időszaki kiadványok teljes körű nyilvántartása?

Időszaki kiadványokkal kapcsolatos projektek

Megoldandó feladatok, problémák

n Adatmennyiség

n Az adatváltozások miatt a teljes leírásban gyakran több képernyőnyi adattal kell számolni

n Formátumok,
elrendezés

n Ilyen adatmennyiségnél az ISBD-formátum nem kellően áttekinthető

n Egy jól strukturált címkés formátum jobban segíti az eligazodást

n Szabályozási kérdések

n Ugyanaz a kiadvány gyakran más dokumentumtípusként van leírva a különböző rendszerekben

Megoldandó feladatok, problémák – adatmennyiség – ISBD-formátum?

- n Siebenbürger Wochenblatt. – [24. Mai 1837]-1849, No.22 (22. März). – Kronstadt : [s.n.], 1838-1849. – 24 cm + mellékletek
- n Hetenként, 1840, Nro.1 (2. Jänner)-1849, No.22 (22. März): hetenként kétszer. – A leírás kiinduló alapja: 1838, Nr.1 (5. Jänner); az indulás adata: Magyar sajtóbibliográfia 1705-1849.. – A 1849, No.11 (5. Febr. 1849) számból készült egy rövidebb terjedelmű kiadásváltozat, ami csak a Kronstadtra vonatkozó híreket tartalmazza. – Közreműködők: Red. Johann Gött 1838, Nr.14 (6. Apr.)-1838, Nr.21 (25. Mai) ; nincs feltüntetve az 1838, Nr.22 (1. Juni) számon ; red. unter Verantwortlichkeit des Johann Gött 1838, Nr.23 (8. Juni)-1839, Nro.9 (28. Febr.) ; nincs feltüntetve az 1838, Nro.27 (6. Juli), 1838, Nro.32 (10. Aug.) számokon ; Redaction Johann Gött und Wilhelm Nemeth 1839, Nro.10 (7. März)-1849, No.22 (22. März); nincs feltüntetve az 1840, Nro.69 (27. Aug.), 1847, No.11 (8. Febr.), 1847, No.13 (15. Febr.), 1847, No.15 (22. Febr.) számokon. – Téves számozási adat: 1848, No.21[!22] (13.[!16.] März). – Megváltozott megjelenési adatok: Kronstadt : Johann Gött und Wilhelm Nemeth ([s.l.] : [s.n.]), (1839, Nro.10 (7. März)-1849, No.22 (22. März), nincs feltüntetve az 1840, Nro.69 (27. Aug.), 1847, No.11 (8. Febr.), 1847, No.13 (15. Febr.), 1847, No.15 (22. Febr.) számon). – Az 1842, Nro.17 (27. Febr.) szám megjelenését a cenzúra nem engedélyezte. – Megváltozott méret: 26 cm (1848, No.1 (3. Jan.)-1848, No.106 (25. Dec. 1848) ; 30 cm (1849, No.1 (1. Jan.)-1849, No.22 (22. März). – Mottó: Mit allergnädigster Bewilligung. –

Megoldandó feladatok, problémák – adatmennyiség – ISBD-formátum?

- n . – Évenként újrakezdődő folyamatos lapszámozás. – Mellékletek: Mimosen aus dem Gebiete der Dramaturgie (1838) ; Intelligenzblatt zum Siebenbürger Wochenblatt (1840, Nro.1 (2. Jänner)-1842, Nro.103 (25. Dec.) ; Blaetter für Geist, Gemüth und Vaterlandskunde ; Satellit des Siebenbürger Wochenblattes ; Stundenblumen der Gegenwart ; Beiwagen zum Siebenbürger Wochenblatt (1843, Nro.2 (5. Jan.)-1843, Nro.104 (28. Dec.) ; Beilage zum Siebenbürger Wochenblatt (1838, Nr.20 (18. Mai)-1838, Nro.28 (13. Juli) ; 1846, Nro.7 (22. Jan.)-1847, Nro.2 (7. Jan.), az 1841, Nro.101 (19. Dec.)- 1845, No.104 (29. Dec.) ; 1846, Nro.76 (21. Sept.) ; 1847, No.6 (21. Jan.)-1848, Nro.83 (12. Okt.) számokban rovatként ; Extra-Beilage zum Siebenbürger Wochenblatt (1847, No.24 (25. März)-1847, No.29 (12. Apr.) ; Öffentlicher Rechnungsausweis der Kronstädter allgemeinen Sparcasse für das Jahr 1838 (önálló lapszámozással) (1839, Nro.4 (24. Jänner) szám után) ; Öffentlicher Rechnungs-Ausweis der Kronstädter allgemeinen Sparcassa für das Jahr (1840 (1841, Nro.10 (4. Febr.) szám után ; Namentliches Verzeichniss sämtlicher Vereins-Mitglieder der Kronstädter allgemeinen Sparcasse am Schlusse des Jahres (1845 (1846, Nro.11 (5. Febr.) szám után ; Namentliches Verzeichniss sämtlicher Vereins-Mitglieder der Kronstädter allgemeinen Sparkasse am Schlusse des Jahres 1846 (1847, Nro.7 (25. Jan. 1847) szám után) ; Hauptschuldverschreibung, Verlosungs-Plan, Zusammenziehung (lapszámozás nélkül) (1839, Nro. 25 (20. Juni) szám után) ; Literarischer Anzeiger der Martin Edlen v. Hochmeister'schen Buchhandlung in Hermannstadt (magyar és német nyelven; lapszámozás

Megoldandó feladatok, problémák – adatmennyiség – ISBD-formátum?

nélkül) (1839, Nro.14 (1839, Nro. 28 (11. Juli) ; Beilage zu Nr.29: Ankündigung der Wiener Theater-Zeitung (1839, Nro.29 (18. Juli) ; Beilage zu Nr.43[!42]: Ankündigung der Wiener Theaterzeitung (1839, Nro.42 (17. Okt.) ; Beilage zum Siebenbürger Wochenblatt (császári leirat) (1848, No.84 (16. Okt.) ; melléklet a 1839, Nro.48 (28. Nov.) számhoz a harmadik évfolyam programjáról és tervezett méretváltásról Probeblatt Nro.1 (Jänner 1840) megnevezéssel (40 cm). – Utóbb: Kronstädter Zeitung

n Besorolási adatok:

n Gött János (1810-1888) (kiadó) (szerkesztő)

n Németh Vilmos (kiadó) (szerkesztő)

n Brassó

n Tárgyszavak:

n hetilap

n közéleti lap

Megoldandó feladatok, problémák – Formátumok, elrendezés: a felhasználó dönti el, mit szeretne látni

- n MAGYAR KÖNYVSZEMLE
- n REVUE BIBLIOGRAPHIQUE HONGROISE
- n *Érvényesség ideje: Ú.f., 3.köt. 1.füz. (1895. jan./márc.)-1970*
- n REVUE DE LIVRE
- n *Érvényesség ideje: 87.évf. 1.sz. (1971)-1876, 1.füz. (jan./febr.)-*
- n *Szünetelt: Ú.f., 39.köt. 1/4.füz. (1932-1934)-3.f., 1.füz. (1937. jan./márc.), 4.f., 71.évf. 1/4.füz. (1947. jan./dec.)-5.f., 71.évf. 1/2.sz. (1955. jan./jún.)*
- n Kéthavonként
- n *Érvényesség ideje: 1876, 1.füz. (jan./febr.)-12.évf. 1/6.füz. (1887) megj.: 1888.*
- n Negyedévenként
- n *Érvényesség ideje: 13.évf. 1/4.füz. (1888) megj.: 1889.-*
- n *Évfolyamszámozást kezd 1880-ban. – 1955-től, az 5.f., 71.évf. 1/2.sz.-tól nem közöl tárgyévét . – Az 1947-es tárgyév 1969-ben jelent meg.*

- n Alcímek Közreadók Szerkesztők Felelős szerkesztők Megjelenés

Ferenczy Endréné: Az időszakos kiadványok feldolgozásának tervezete, összefüggésben a feldolgozás általános munkaszervezeti reformjával.

OSZK Irattár 478/1975. 5. p.

A hirlaptári gyűjtemény katalógusainak rekonstrukciója - a fentebb részletezett követelmények alapján - nem képzelhető el a könyvek szolgálati katalógusánál alkalmazott rekonstrukcióval azonos módon.⁽⁵⁾ A meglévő nyilvántartások különböző szempontu vizsgálata arra a megállapításra vezetett, hogy a rekonstrukció alapkövetelményének tekinthető, megbízható bibliográfiai és állományadatokat tartalmazó nyilvántartás a hirlaptári gyűjteményben nem létezik. Így a katalógusok bármilyen szempontu javitgatása nagy munkaerőráfordítást igényel és csak félmegoldást, nem teljességében hiteles adatokat eredményezhet, továbbá a szükséges munkamódszerbeli és gyűjteményhatárterületi változtatások a rekonstrukció teljesen eltérő menetébe nem illeszthetők be.

Végleges eredmény csak a teljes gyűjtemény autopszia alapján történő rekatalogizálásától várható.

Megoldandó feladatok – Szabályozási kérdések

n Dokumentumtipológia

Főcím:

Sokféle

Közreműködő(k):

írá 's egybe szedé Sándor István

Megjelenés:

[Győr] Győrött : [Bécs] Bétsben : Streibig Jó'sef, Pichler Antal betűivel,
1791-1806

Más forrásban: 1791-1799

Könyvként

Többkötetes könyvként

Kolligátumként

Megoldandó feladatok – Szabályozási kérdések

n Dokumentumtipológia

n „Alakváltó időszak kiadvány”

Főcím:

Az Erdélyi Múzeum-Egylet évkönyvei / szerk. Brassai Sámuel

Indulás-megszűnés:

1859/1861-1871/1873 ; ú.f., 1. sz. (1874)-1914

Megjegyzések:

Sorozatként és évkönyvként is megjelenik

Szabályozás – módszertani kiadványok

n Példatár...

n Példatár...

n Szabályzat az időszaki kiadványok teljes összefoglaló leírásához

n az időszaki kiadványok számozási adatához

n az időszaki kiadványok könyvészeti leírásához

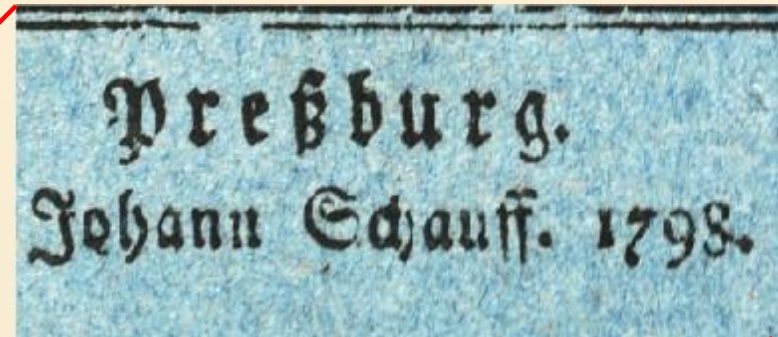
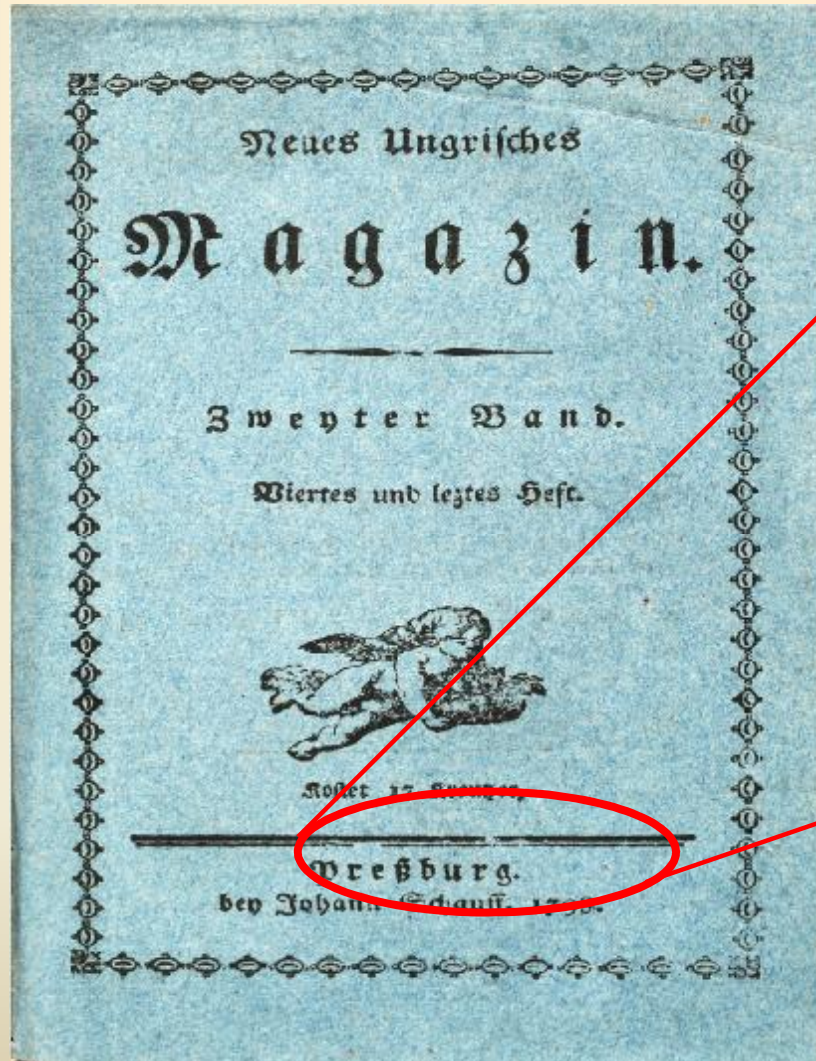
n az időszaki kiadványok megjelenési adataihoz

n az időszaki kiadványok állományadataihoz

RDA – újabb leírási forradalom?

- n <http://www.rda-jsc.org/rda.html>
- n Presentations of RDA
- n **1. “Take what you see -- accept what you get!”**
- n Transcribed elements: as found on the resource: don't abbreviate, omit, correct (but can add corrected information as added access).
- n Recorded elements: generally, don't abbreviate (exception: duration and dimensions).

Sajtótörténeti eredmények: Neues Ungrisches Magazin

(Kürti Afrodite, Sajtótörténeti Osztály –
2010. júl. 8.)

Retrospektív sajtóbibliográfia – miért van rá szükségünk?

Sajtótörténeti eredmények:

Ipar és Művészet

Magyar Építész

- n 1848-ban Glembay Károly, az Országos Iparegylet rajz- és építész tanára több lapban és több alkalommal is hirdetést tett közzé, melyben előfizetőket toboroz egy új lap számára, ami július 1-én indulna
- n Magyar sajtóbibliográfia 1705–1849. Összeáll.: Busa Margit. Budapest, 1986. OSZK.
Kolozsvárrott megjelent *Ipar és természetbarát* c. lap tervezett címe
(p.117. Ipar és Művészet; ill. p.154. Magyar Építész)

Perjámosi Sándor: Egy építész lap tervezete 1848-ból

2012. január 19. OSZK, MKE Műszaki Könyvtáros Szekció

Találatok megjelenítése

Keresés: **BK bunjevačka** OSZK Katalógus - Amicus

Rendezés

Cím

növekvő

Ugrás:

Megjelenítve: 4 - 4 / 4

Első 3 - 3

Keresőkérdés módosítása

Ha nem találta, amit keresett...

4 / 4

Rövid megjelenítés

MARC formátum

Cédula formátum

Rekord tárolása

[FM3/4906 / Mikrofilmtár, raktár](#)

Cím és szerzőségi közlés: **Bunjevačka i sokačka vila / szerk. Antunovich Iván**

Számozás/gyakoriság: [?]-5. 8. (1. dec. 1875)

Megjelenés: Kalocsa : [Antunovich Iván](#), [1871]-1875

Név/nevek: [Antunovich Iván](#) (szerk.)

Megjegyzés: A leírás alapja: 2. 1. (1872)

Leőhely: [B1](#)

Raktári jelzet: H 3.210

FM3/4906

Szolgáltatások

OpenURL: [Linkszolgáltatás](#)

Hozzáadás a kedvencekhez: [BOOKMARK](#)

Database in the COBISS.SR system: [COBIB.SR](#) (records: 2.173.230) ; Number of hits: 20 ; Display record: 5 ; [search details](#)

Display format *holdings*

TITLE..... : Bunjevačka i šokačka vila : list za politiku,
zabavu i gazdinstvo
NUMBERING..... : [God. 1, br. 1 (1871)]-god. 4, br. 4 (1874)
IMPRINT..... : Kalača : Ivan Antunovich, [1871]-1874
PHYSICAL DESCRIPTION.... : 34 cm
UDC..... : 79
UDC STATISTICS..... : 79
COBISS.SR-ID..... : 28795916

Pridplata
na cilu god 1 fr.
na pol. god. 50 n.
Za strannu zemlju
1 fr. 25 nov.
Izlazi svake dru-
ge nedilje u
Četvrtak.

BUNJEVAČKA I ŠOKAČKA VILA.

List za pouku, zabavu i gazdinstvo.

Oglasi se prima-
ju po navadnoj
cini. Rukopisi ne-
ka se šalju u na-
plaćenom pismu.
Dopisi bez podpi-
sa se neprimaju,
a nijedni se ne-
vraćaju.

God. V. U Kalači.

U Četvrtak 7. Sičnja. 1875.

Broj 1.

Bunjevačka i Šokačka Vila,

hoće da živi i 1875 godine, oslonjaće se na sve Svoje bivše predplatnike, a radosno će dočekat i druge koji joj budu pristupili, poneće vam u naramku **i jednu nabóžno-zabavnu knjigu**, a više ne želi : već samo **jednu forintu** na cijelu godinu. I ovu moli da se naputnicom poštarskom brže pošalje, da može svakoj želji zadovoljiti. Ako bi se pak i takav našao : koji bi volio kad kad u lice naše Vile pogledat, al bi mu teško bilo i onu **jednu forintu**, od svojih kućnih potrebstina odkrnjiti neka se javi, pa će mo mu List besplatno slati. Nemamo druge svrhe : već da svagdi, kuda dopiremo, razjasnit pomognemo, jednu stazicu, i našem bližnjem rodu, na velikom drumu ljudsko kršćjanske prosviete. Stari su već iznemogli dakle hodite mladja bratjo, učeni bunjevci i šokadie! podmećite čvrsta pleća, slatkom brimenu, obrazovanja duše i tiela, našeg milog roda. Srdačno vas na rad poziva, i sve skupa ljubljeno pozdravlja iz Kalače **Bunjevačka i Šokačka Vila.**

Sajtóbibliográfia: várható eredmények

n Társadalomtudományok

n Megteremti a kutatás alapját

n Sajtótörténet

n Nyomdatörténet

n Társadalomtörténet

n Könyvtártudomány

n Szabványosítás fejlődése

n Könyvtári projektek
hatékonysága

n Elméleti irodalom

Köszönöm a figyelmet!